

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 3Tos/141/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2122011274
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Réves
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2122011274.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Révesa a sudcov JUDr. Kataríny Stanislavskej a Mgr. Michala Polláka, v trestnej veci odsúdeného A. B., v konaní o žiadosti odsúdeného o podmienenečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 21.07.2022 sp. zn. 8PP/8/2022, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 08.11.2022 takto

rozhodol:

Podľa § 193 odsek 1 písm. c/ Trestného poriadku sa sťažnosť odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX, z a m i e t a.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením okresný súd podľa § 66 ods. 1 písm. b), ods. 2 Trestného zákona a § 415 ods. 1 Trestného poriadku zamietol návrh odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX v C., trvale bytom D., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o podmienenečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Bratislava III zo dňa 06.02.2019, sp. zn. 2T/98/2018, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 09.05.2019, sp. zn. 2To/28/2019.

Okresný súd svoje rozhodnutie zdôvodnil tým, že u odsúdeného neboli splnené všetky podmienky podmienenečného prepustenia v zmysle ustanovenia § 66 ods. 1 Trestného zákona. U odsúdeného bola síce splnená formálna podmienka na podmienenečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody - vykonal potrebnú časť z uloženého trestu odňatia slobody, avšak nebola splnená ani jedna z materiálnych podmienok. V prípade prvej materiálnej podmienky a to tej, že odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie, okresný súd uviedol, že táto splnená nie je, a to predovšetkým s ohľadom na hodnotenie odsúdeného, podľa ktorého je jeho správanie, vystupovanie ako aj dodržiavanie stanovených noriem na podpriemernej úrovni, teda odsúdený svojim správaním a plnením svojich povinností vo výkone trestu nepreukázal žiadne výrazné polepšenie. V prípade druhej materiálnej podmienky, t. j. dôvodné očakávanie vedenia riadneho života odsúdeného po jeho prepustení na slobodu, podľa názoru okresného súdu tiež neprišlo k jej splneniu, nakoľko ak nie je splnená prvá materiálna podmienka, z povahy veci nemôže byť splnená ani druhá materiálna podmienka. Okresný súd navyše poukázal na povahu skutku, za ktorý bol odsúdenému uložený trest a na neukončené ochranné sexuologické liečenie ambulantnou formou, na základe čoho dospel k záveru, že od odsúdeného nemožno v budúcnosti očakávať vedenie riadneho života.

Proti tomuto uzneseniu zahlásil ihneď po jeho vyhlásení sťažnosť odsúdený A. B., v ktorej písomnom zdôvodnení uviedol, že si počas výkonu trestu veľa uvedomil, zapracoval na svojich nedostatkoch a pripravil sa na budúcnosť. Je toho názoru, že hodnotenie na jeho osobu je neadekvátne a rozhodnutie okresného súdu nie je v súlade s princípmi spravodlivosti. Uvádza ďalej, že je prvýkrát súdne trestaný, že bol vo výkone trestu bitý a že upratoval a pracoval viac ako iní väzni a to dobré čo porobil bolo

zabudnuté. Namieta, že väznica zasahovala do spôsobu jeho liečby. Záverom dáva záruku za to, že povedie riadny život a znovu neporuší zákon.

Krajský súd ako nadriadený súd okresnému súdu podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého uznesenia, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a tak zistil, že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná.

Podľa § 66 ods. 1 Trestného zákona súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a

a) ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody,

b) ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody,

c) ak ide o osobu odsúdenú za zločin, ktorá nebola pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody; súd zároveň nariadi kontrolu technickými prostriedkami.

Podľa § 66 ods. 2 Trestného zákona pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Z vyššie citovaných ustanovení § 66 Trestného zákona vyplýva, že súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť z výkonu trestu po splnení jednak formálnej podmienky a to zákonom stanovenej doby výkonu trestu, a jednak po splnení dvoch materiálnych podmienok, ktorými sú plnenie povinností a správanie odsúdeného, ktorými preukázal polepšenie a skutočnosť, že sa od odsúdeného môže očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Na základe vykonaného dokazovania dospel okresný súd k správneému záveru, že u odsúdeného bola splnená formálna podmienka na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody - vykonal potrebnú časť z výmery uloženého trestu, avšak nebola splnená ani jedna materiálna podmienka, nakoľko odsúdený svojím správaním vo výkone trestu nepreukázal žiadne výrazné polepšenie a tiež nemožno od neho bezpečne očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Pokiaľ ide o prvú materiálnu podmienku, táto sa viaže podľa jej gramatického znenia striktnie na správanie odsúdeného vo výkone trestu. Polepšením v jej zmysle sa v resocializačnej rovine rozumie vývojový proces vnútornej premeny osobnosti odsúdeného, ktorá sa navonok prejavuje práve v jeho chovaní a správaní v podmienkach výkonu trestu. V súvislosti s rozhodovaním o prípadnom podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody plnenie tejto podmienky preukazuje príslušný ústav na výkon trestu v hodnotení odsúdeného (§ 62 zák. č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody). S ohľadom na povahu a účel tohto právneho inštitútu je odôvodneným úsudok, že o takomto polepšení môže okrem iného svedčiť, ak odsúdený riadne a zodpovedne plní povinnosti, ktoré vo výkone trestu pre neho vyplývajú z právnych predpisov, ak dodržiava ústavný poriadok a stanovený režim, plní pokyny príslušníkov Zboru väzenskej a justičnej stráže, dodržiava zásady slušného správania, iniciatívne spolupracuje a plní program zaobchádzania, dodržiava povinnosti a zákazy obsiahnuté v zákone o výkone trestu odňatia slobody a vo vyhláske, ktorou sa vydáva Poriadok výkonu trestu a pod.

Krajský súd pri preskúmaní prvej materiálnej podmienky z obsahu spisového materiálu zistil, že odsúdený svojím správaním vo výkone trestu žiadne výraznejšie polepšenie nepreukázal, pretože správanie a vystupovanie počas výkonu trestu nebolo vždy na požadovanej úrovni. Na osobu odsúdeného boli zaznamenané viaceré negatívne poznatky - fajčil mimo vyhradený priestor, spal v nepovolenom čase, neužíval lieky podľa predpisu lekára. Počas výkonu trestu bol dvakrát disciplinárne odmenený a disciplinárny trest má aktuálne vykázaný jeden, avšak vzhľadom k dĺžke už vykonaného

trestu je počet disciplinárnych odmien nízky na to, aby svedčil o jeho polepšení, obzvlášť v prípade, keď boli konštatované viaceré nedostatky v jeho správaní. Odsúdený bol navyše uznaný za vinného zo spáchania zločinu, teda zo závažnejšieho trestného činu, preto aj skúmanie všetkých relevantných skutočností na účely posúdenia prvej materiálnej podmienky musí byť prísnejšie a preto je aj podľa názoru sťažnostného súdu vzhľadom na tieto zistené skutočnosti potrebné na odsúdeného aj naďalej pôsobiť špecifickými formami a metódami vlastnými podmienkam vo výkone trestu odňatia slobody, ktoré sú nevyhnutné pre dovŕšenie jeho nápravy.

Pokiaľ ide o splnenie druhej podmienky, túto súd objasňuje a skúma komplexnejšie. Posudzuje všetky okolnosti súvisiace s osobou odsúdeného, jeho osobné a charakterové vlastnosti, celkový postoj k spoločenským normám, prostredie, v ktorom žil, celý doterajší život, povahu a charakter trestnej činnosti, pre ktorú je vo výkone trestu s jediným cieľom, či všetky tieto skutočnosti umožňujú prijať prognózu, že v prípade prepustenia na slobodu povedie riadny život, t. j. život v súlade s právnymi, morálnymi a etickými normami spoločnosti.

Okresný súd rovnako správne a v súlade so zákonom skonštatoval nesplnenie druhej materiálnej podmienky, nakoľko nebola splnená prvá materiálna podmienka t. j. preukázanie polepšenia sa, nemôže byť splnená ani druhá materiálna podmienka t. j. očakávanie vedenia riadneho života v budúcnosti. Rovnako treba poukázať na povahu skutku, za ktorý bol odsúdenému uložený trest (zločin výroby detskej pornografie) a na neukončené ochranné sexuologické liečenie ambulantnou formou. Vzhľadom už aj na tieto skutočnosti, má sťažnostný súd za to, že náprava páchatel'a a celkové pozitívne pôsobenie na osobu odsúdeného je možné len počas jeho pobytu vo výkone trestu odňatia slobody, pričom podmiennečným prepustením odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody (tak, ako na to správne poukázal i súd prvého stupňa) by nebol naplnený jeden zo základných účelov trestu, ktorým je ochrana spoločnosti pred páchatel'mi trestných činov.

K sťažnostným námietkam krajský súd iba konštatuje, že súd nemá povinnosť skúmať, akého priestupku resp. akú zákonnú povinnosť vo výkone trestu odsúdený porušil a z akého dôvodu. Smerodajný pre súd je záver, že jeho správanie a vystupovanie nebolo vždy na požadovanej úrovni. To, že odsúdený považuje takéto potrestania za neadekvátne či nespravodlivé, nemá pre súd žiadny relevantný podklad pre iné rozhodnutie v danej veci. Odsúdený navyše týmto spôsobom svoje konanie zľahčuje a neprijíma zodpovednosť za svoje konanie. Nerešpektovanie príkazov, zhoršené správanie a uloženie disciplinárnych trestov, sú všetko okolnosti nasvedčujúce tomu, že odsúdený spĺňa výlučne iba formálnu podmienku na podmiennečné prepustenie.

Rozhodnutie o podmiennečnom prepustení je fakultatívnej povahy, čo znamená, že naň neexistuje právny nárok, ktorého by sa mohol odsúdený domáhať ihneď, ak sa po určité zákonom stanovenú dobu správal vo výkone trestu slušne a vzorne si plnil uložené povinnosti (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 05.06.2019, sp. zn. 6Urtos/1/2019).

Krajský súd v danom smere poznamenáva, že je pravdou, že každá osoba si v živote zaslúži dostať šancu na nápravu chýb, ktorých sa dopustila v minulosti a na preukázanie, že jej zlyhanie bolo ojedinelé a už sa nebude opakovať. Avšak s poukazom na nie príliš pozitívne správanie sa vo výkone trestu, najmä však vzhľadom na charakter a povahu predmetnej trestnej činnosti, za ktorú bol odsúdený, nemôže ani krajský súd uveriť tvrdeniam odsúdeného, že sa rozhodol dodržiavať právne normy spoločnosti a teda že aj reálne bude viesť riadny život.

Pokiaľ ide o posúdenie otázky prípadnej recidívy, táto je svojím spôsobom vždy len predpokladom vysloveným s väčšou či menšou mierou pravdepodobnosti, súd je vždy odkázaný na objektívne okolnosti, medzi ktoré je nutné považovať aj sklony odsúdeného porušovať pravidlá spoločnosti a rovnako i charakter a povahu trestnej činnosti, ktorej sa dopustil. Odsúdený napokon dostane (po výkone celého trestu) možnosť preukázať, že výkon trestu odňatia slobody v stanovenom rozsahu na jeho nápravu postačil a tento mal na neho dostatočný prevýchovný účinok tým, že sa už viac žiadnej trestnej činnosti nedopustí.

Z týchto dôvodov potom aj krajský súd mal za to, že u odsúdeného nie sú splnené podmienky pre jeho podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody v zmysle § 66 Trestného zákona, preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.